

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки
та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни «Управління програмами та
портфелями проектів» для студентів спеціальності 073 –
Менеджмент,
ОПП Управління проектами
(другий магістерський рівень вищої освіти)**

Дніпро НМетАУ 2019

УДК 347.7:658

Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Управління програмами та портфелями проектів» для студентів спеціальності 073 – Менеджмент, ОПП Управління проектами (другий магістерський рівень вищої освіти) / Укл.: Н.С. Рулікова – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 13 с.

Викладені робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Управління програмами та портфелями проектів», наведено перелік рекомендованої літератури.

Призначена для студентів спеціальності 073– Менеджмент, ОПП Управління проектами (другий магістерський рівень вищої освіти).

Укладачі: Н.С. Рулікова, канд. тех. наук, доц.

Відповідальна за випуск Н.П. Корогод, канд. пед. наук, доц.

Рецензент Д.Є. Козенков, к. екон. наук, проф. (НМетАУ)

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпропетровськ-5, пр. Гагаріна, 4

ЗМІСТ

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	5
4. ПРОГРАМА І ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАКЛЮЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	6
5. ТЕМИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ.....	9
6. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ТЕМАТИЧНОГО ЗМІСТУ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ... ..	12

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Управління програмами та портфелями проектів" є вибірковою навчальною дисципліною і входить до циклу дисциплін циклу професійної підготовки.

Мета вивчення дисципліни – оволодіння знаннями та навичками щодо управління програмами та портфелями проектів з урахуванням діючих стандартів з управління проектами, програмами, портфелями.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні вимоги стандарту Р2М щодо управління проектами та програмами організацій;
- основні принципи проектування та функціонування офісу проекту;
- базові принципи узгодження стратегії підприємства (організації, установи) та управління програмами та портфелями проектів.

вміти:

- визначати пріоритетний зміст портфелів та програм підприємств чи установ з урахуванням діючої стратегії розвитку;
- розраховувати базові показники ефективності та результативності програми та портфелю проектів;
- визначати оцінку цінності програми

Критерії успішності– отримання позитивної оцінки при складанні контрольних робіт у тестовій формі.

Засоби діагностики успішності навчання – пакет контрольних робіт у тестовій формі.

Зв'язок з іншими дисциплінами – набуті знання та вміння використовуються при вивченні дисциплін "Управління інноваційною діяльністю", "Прийняття управлінських рішень в проекті".

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структуру вивчення дисципліни «Організація виконання проекту» наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 2.1

Розподіл навчальних годин

	Усього (годин, денна / заочна)	Чверть Денна II/ Заочна II
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	120/150	120/150
Аудиторні заняття, з них:	56	56
Лекції	32/12	32/12
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	24/8	24/8
Семінарські заняття	0	0
Самостійна робота	64/130	64/130
Заходи семестрового контролю		Екзамен/диф.залік

Робоча програма передбачає самостійну роботу, що контролюється викладачем та включає:

- підготовку до аудиторних занять;
- самостійне вивчення розділів дисципліни, що не викладаються на лекціях;
- підготовку до контролю знань.

3. Рекомендована література

Основна література:

1. Керівництво з управління інноваційними проектами і програмами організацій: Монографія. // Переклад на українську мову під редакцією проф. Ярошенка Ф.О. / К.: Новий друк, 2010. 160 с. - Бібліогр.: з 158-160.

2. Управление инновационными проектами и программами на основе системы знаний Р2М: Монография.// Ярошенко Ф.А., Бушуев С.Д., Танака Х. - К.: "Саммит-Книга", 2012. - 272 с.

3. Матвеев, А. А. Модели и методы управления портфелями проектов [Текст] / А.А.Матвеев, Д.А.Новиков, А.В.Цветков. – М.:ПМСОФТ, 2005.–101 с.

Додаткова література:

4. Н.В. Багашова. Світові та вітчизняні тенденції розвитку управління проектами. [Електронний ресурс] МІНІСТЕРСТВО ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ. Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України. - Режим доступу: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/5.pdf>

5. Стратегічний менеджмент : навч. посіб./Є. М. Кайлюк, В.М. Андрєєва, В. В. Гриненко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. –Х.: ХНАМГ, 2010.– 279 с.

6. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/4/528.html>

7. В.В. Юрченко Ю.В. Мельник Н.В. Богданова Корпоративна культура організації Навчально-методичний посібник/ [Електронний ресурс] Дніпровського аграрно=економічного університету. - Режим доступу:

8. Созинов, В. А. Исследование систем управления [Електронний ресурс] / Сайт цифровых учебно-методических материалов Центра Образования ВГУЭС, редактор С. Г. Масленникова. – Режим доступу: WWW/ URL: http://abc.vvsu.ru/Books/issled_sist_upr/page0014.asp. – 25.12.2014 р. – Загол. з екрану.

4. ПРОГРАМА І ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАКЛЮЧНОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл навчальних годин за темами і видами занять наведені в таблицях 4.1, 4.2.

Таблиця 4.1

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин) Денна/заочна
1	Структура Р2М та підходи до його вивчення	4 / 2

2	Загальні підходи до управління програмою в P2M	4 / 1
3	Управління ініціюванням програми	4 / 1
4	Компоненти управління інтеграцією програми	4 / 1
5	Суттєві ознаки портфельного управління	4 / 2
6	Моделі та методи формування портфелю проектів	4 / 1
7	Інструментарій управління портфелем проектів	4 / 1
8	Оцінка ефективності портфелю проектів	4 / 1

Таблиця 4.2

Практичні заняття*

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин) Денна/заочна
1	Документальне забезпечення управління програмою	4 / 2
2	Оцінка цінності програми	4 / 2
3	Розробка сценарію реалізації програми	4 / 2
4	Формування оптимальної структури проектного офісу	4 / 2
5	Розробка критеріїв відбору та ранжування проектів для їх включення до портфелю	2 / 2
6	Формування портфелю проектів конкретного підприємства (організації, установи)	4 / 2
7	Аналіз переваг та недоліків реалізації програм та портфелів проектів при формуванні ефективної управлінської структури	2 / 2

* Для студентів заочної форми навчання передбачене виконання чотирьох практичних робіт на вибір

Контрольні запитання

1. Назвіть основні вимоги стандарту Р2М щодо управління проєктами та програмами організацій
2. Основні принципи проектування та функціонування офісу проєкту
3. Які ви знаєте базові принципи узгодження стратегії підприємства (організації, установи) та управління програмами та портфелями проєктів?
4. Як формується пріоритетний зміст портфелів та програм підприємств чи установ з урахуванням діючої стратегії розвитку?
5. Перелічить базові показники ефективності та результативності програми та портфелю проєктів
6. Як визначається оцінка цінності програми?
7. У чому суть управління ініціюванням програми?
8. Які є компоненти управління інтеграцією програми?
9. Суттєві ознаки портфельного управління
10. Критерії відбору та ранжування проєктів для їх включення до портфелю
11. Методи формування портфелю проєктів
12. Переваги та недоліки реалізації програм та портфелів проєктів при формуванні ефективної управлінської структури
13. Документальне забезпечення управління програмою
14. Назвіть складові сценарію реалізації програми
15. Інструментарій управління портфелем проєктів
16. Основні характеристики програми.
17. Поняття мультиплікативних проєктів та їх місце у програмі.
18. Життєвий цикл програми.
19. Класифікація програм.
20. Особливості оцінки соціальних проєктів, що входять до складу портфелю проєктів.

5. ТЕМИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЩО НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ

Теми розділів програми, призначені для самостійного опрацювання, наведені в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Розвиток проектного менеджменту в світі Історія формування проектного управління в різних країнах світу [4].	3
2	Особливості стратегічного менеджменту Базові підходи до визначення стратегії розвитку підприємства. Оцінка ефективності стратегії розвитку [с. 98-156]	3
3	Управління інноваційною діяльністю Визначення інноваційної діяльності, її основних ознак та переваг для підприємства. Учасники інноваційних процесів [6]	6
4	Особливості визначення та формування корпоративної культури Визначення корпоративної культури. Вплив корпоративної культури на успішність діяльності підприємства. Критерії ефективності корпоративної культури [7].	6
5	Організаційні структури управління підприємством Класифікації організаційних структур управління. Основні переваги та недоліки [8]	6

6. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ТЕМАТИЧНОГО ЗМІСТУ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Структура Р2М та підходи до його вивчення

Сутність стандарту Р2М. Проект як інструмент формування цінності. Джерела розвитку Р2М. Розробка ресурсного плану програми. Розробка матриць ризиків програми. Розробка документів щодо управління змінами у програмі. Визначення основних напрямків розвитку підприємства (установи). Вибір спрямованості майбутньої програми.

Література: [1]

Тема 2. Загальні підходи до управління програмою в Р2М

Визначення програми. Місія програми. Архітектура програми. Стейкхолдери програми. Визначення місії, цінності та структури програми. Визначення взаємозв'язків у програмі та між її частинами. Послідовність визначення та реалізації сценаріїв. Дорожня карта створення цінності через програму. **Література: [1]**

Теми 3. Управління ініціюванням програми

Основні характеристики програми. Створення цінності через програму. Поняття мультиплікативних проектів та їх місце у програмі. Життєвий цикл програми. Класифікація програм. Розробка ресурсного плану програми. Розробка матриць ризиків програми. Розробка документів щодо управління змінами у програмі

Література: [1-3]

Тема 4. Компоненти управління інтеграцією програми

Діагностика та опис "стану як є" для зовнішнього та внутрішнього оточення. Розробка сценарію програми на основі формулювання архітектури. Приклади комбінації програми та її компонентів. **Література: [1-3]**

Тема 5. Суттєві ознаки портфельного управління

Взаємозв'язок портфелю та стратегії підприємства. Основні вимоги щодо управління портфелями проектів РМВОК. Визначення показників корисності та ризиків проекту. Офіс управління проектами Визначення оптимальної структури офісу у відповідності до специфіки діяльності підприємства (організації, установи). Визначення недоліків та переваг використання віртуального або стаціонарного офісу проектів. Формування офісу з визначенням його структури та вимог до персоналу

Література: [1-3]

Тема 6. Моделі та методи формування портфелю проектів

Принципи формування портфелю. Класифікації портфелів підприємства (організації, установи) Аналіз оптимальної кількості портфелів установи (підприємства). Визначення пріоритетних напрямів. Формування групи експертів та експертних висновків Визначення кількості портфелів проектів відповідно до специфіки діяльності підприємства (організації, установи). Визначення критеріїв відбору проектів у портфель. Визначення критеріїв ефективності портфелю проектів.

Література: [2-3]

Тема 7. Інструментарій управління портфелем проектів

Формування критеріїв пріоритетності відбору проектів до портфелю. Оцінка ефективності портфелю проектів. Класифікації проектних офісів та їх суттєві ознаки Визначення умов пріоритетності ініціації та реалізації програми відповідно до характеристики певного підприємства чи установи. Визначення позитивних та негативних факторів для певного підприємства чи установи при формуванні та реалізації визначеної кількості портфелів проектів

Література: [2-3]

Тема 8. Особливості оцінки соціальних проектів, що входять до складу портфелю проектів. Економічні методи при оцінці ефективності портфелю проектів. **Соціально-психологічні методи управління в проектах.** Стили керівництва; психологічні характеристики членів команди проекту. Основні соціально-психологічні методи управління в проектах. Мотивація персоналу; вирішення проблем і конфліктних ситуацій в проекті.

Література: [2]

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

«Управління програмами та портфелями проектів»

1. Титульний аркуш.
2. Зміст роботи.
3. Відповіді на 4 категорії питань (студент обирає по одному питанню з кожної категорії).
4. Висновки
5. Перелік посилань.

Обсяг роботи – 20-25 сторінок.

Мова викладення матеріалу – українська.

Шрифт – Times New Roman

Міжрядковий інтервал – 1,5.

Категорії питань для вибору:

1. Загалі положення:
 - Загальні та відмінні риси в управлінні програмами та портфелями проектів.
 - Порівняння вимог PMBOK та P2M. Особливості застосування цих методологій.
 - Життєві цикли програми та портфелю проектів.
2. Структурні підрозділи в управлінні програмами та портфелями проектів:
 - Особливості функціонування «фізичних» проектних офісів.
 - Особливості функціонування «віртуальних» проектних офісів.

- Порівняння понять проектний офіс та офіс управління проектами.

3. Ефективність програми чи портфелю проектів:

- Методи, підходи та інструменти до оцінки ефективності програми проектів.
- Методи, підходи та інструменти до оцінки ефективності портфеля проектів.

4. Розробка практичних рекомендацій в управлінні програмою та портфелем проектів на прикладі конкретного підприємства (установи):

- Розробити алгоритм управління програмою чи портфелем проектів на прикладі обраного підприємства (установи).
- Розробити структуру програми чи портфеля проектів відповідно до тематики діяльності обраного підприємства (установи).